

Krav til åpen tilgjengeliggjøring av ph.d.-avhandlinger – utfordringer og erfaringer

Leif Longva, UB Tromsø

Ph.d.-forskriften ved UiT Norges arktiske universitet har nylig blitt endret, og har fått et klart krav om åpen tilgjengeliggjøring av avhandlingene. Følgende formulering gjelder for avhandlinger levert inn etter 1. januar 2019:

«Publiserte delar av avhandlinga skal som hovudregel vera opent tilgjengeleg enten i tidsskrift med open tilgang eller i UiT sitt vitenarkiv. Upubliserte delar av avhandlinga skal gjerast opent tilgjengelege seinast to år etter disputas og upubliserte monografar seinast fire år etter disputas. Alle delar av ei avhandling skal vera opent tilgjengelege seinast innan fem år etter disputas.»

Dette kan ses på som et av mange ledd i UiTs ønske om å være ledende i arbeidet med overgang til åpen vitenskap. I dette innlegget vil vi drøfte noen utfordringer som den nye forskriften reiser, og UBs rolle i dette arbeidet:

- Studentene frykter at de blir forhindret fra å publisere i en rekke viktige tidsskrifter eller på viktige forlag.
- UB er den instansen som forvalter tilgjengeliggjøring av avhandlingene, og har oppgaven med å informere studentene og veilederne om det nye kravet, og hva dette vil bety for ph.d.-studentene.
- Mange tidsskrifter har overtatt rettighetene fra forfatter, og tillater ikke åpen tilgjengeliggjøring av artiklene. Hva vil den nye forskriften bety for studentenes publiseringsmuligheter?
- Noen ph.d.-studenter skriver avhandling som monografi som de ønsker å bearbeide til en publiserbar bok. Hva betyr den nye forskriften for slike publiseringsplaner?

UB Tromsø har lenge hatt en tjeneste for åpen tilgjengeliggjøring av ph.d.-avhandlinger. Innlegget vil presentere erfaringer fra dette arbeidet, og bruke disse erfaringene i en drøfting av den nye forskriften og dens implikasjoner.